

شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور در تابستان سال 1370 تحت عنوان "امور متخصصان" ابتدا در دفتر نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل متحد (نیویورک) تشکیل و به وزارتخانه های مختلف معرفی گردید و مرجع ارتباط با ایرانیان خارج از کشور قرار گرفت. پس از آن "امور متخصصان" از مرداد ماه سال 1373 تا اواخر 1375 زیر نظر شورای مشاوران وزیر امور خارجه و از سال 1376 لغایت اواسط سال 1378 تحت نظر معاونت آموزش و پژوهش وزارت امور خارجه فعالیت می کرد .

فقدان سیاستگذاری و هماهنگی لازم بین دستگاههای ذیربط در خصوص امور ایرانیان خارج از کشور و درک اهمیت بهره گیری از ظرفیت های ایرانیان مقیم خارج در جهت توسعه کشور، زمینه را برای مدیریت و هدایت امور توسط یک شورای عالی فراهم نمود. از اینرو در جلسه مورخ 1379/6/2، هیات محترم دولت طرح تشکیل "شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور" را پذیرفت و امور دبیرخانه آن را به وزارت امور خارجه واگذار نمود که پس از طرح و بررسی در کمیسیون سیاسی دولت در جلسه مورخ 82/8/18 طی مصوبه شماره 22355/ت 28798 مورخ 82/9/4 بنا به پیشنهاد وزارت امور خارجه و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به تصویب رسید و ریاست آن بر عهده رئیس جمهور و دبیر آن وزیر امور خارجه تعیین گردید و دبیرخانه آن در وزارت امور خارجه مستقر گردید. بر اساس این مصوبه شورا به ریاست رئیس جمهور و عضویت 8 وزارتخانه (امور خارجه، کشور، فرهنگ و ارشاد اسلامی، امور اقتصادی و دارایی، آموزش و پرورش، علوم تحقیقات و فن آوری، کار و امور اجتماعی، بهداشت و درمان و آموزش پزشکی) و دو سازمان (صدا و سیما و مرکز مشارکت امور زنان) تشکیل گردید. در این راستا مجمع تشخیص مصلحت نظام هم در جلسه فوق العاده در تاریخ 1382/10/8 ضمن بررسی سیاست های کلی برنامه چهارم توسعه کشور، بر تقویت هویت اسلامی، ایرانی و زبان فارسی ایرانیان خارج از کشور و تسهیل مشارکت آنان تاکید نمود.

در اولین جلسه شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور که به ریاست رییس جمهور وقت تشکیل شد، آیین نامه اجرایی شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور، در تاریخ 1383/12/5، به تصویب رسید بر اساس این آیین نامه شورای عالی دارای چهار کارگروه تخصصی، حقوقی و کنسولی، همکاریهای علمی و آموزشی، فرهنگی و رسانه ای، اقتصادی، سرمایه گذاری و بازرگانی، می باشد. در این جلسه ریاست چهار کارگروه به عهده چهار وزیر به ترتیب وزیر امور خارجه، وزیر علوم، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزیر امور اقتصادی و دارایی محول و همچنین اعضای هر کارگروه مشخص گردیدند .

طی مصوبه شماره 11028/ت 34934ه مورخ 1385 /2/9 هیات محترم دولت، با اصلاح بند (2) مصوبه قبل دبیرخانه شورا از وزارت امور خارجه به نهاد ریاست جمهوری انتقال یافت.

اهم وظایف شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور

- 1- بررسی و تصویب سیاستها و برنامه های کلان در ارتباط با ایرانیان خارج از کشور
- 2- اتخاذ تدابیر لازم برای تعامل سازنده تر با ایرانیان خارج از کشور
- 3- حمایت از حفظ هویت ایرانیان خارج از کشور
- 4- حمایت از حقوق حقه ایرانیان در عرصه های مختلف اعم از امور اجتماعی، اقتصادی و ...
- 5- تسهیل و تقویت حضور موثرتر ایرانیان خارج از کشور در صحنه های اجتماعی و اقتصادی داخل کشور و عرصه های مختلف سازندگی
- 6- هماهنگی و بهینه سازی سیاستهای اجرایی دستگاههای مختلف درون کشور در نحوه ارائه خدمات
- 7- تسهیل و تحکیم پیوند ایرانیان خارج از کشور با داخل، از طریق پیشنهاد قوانین ضروری و تصویب مقررات مناسب

به منظور انجام هماهنگیهای لازم بین کارگروه های مختلف، شورای عالی دارای یک دبیرخانه است که بر اساس شرح وظایف، پیگیری امور سازماندهی برقراری ارتباط ایرانیان مقیم خارج با مجموعه کشور و نهادهای رسمی و پیگیری شکلگیری سازوکارها و زمینه های بهره گیری از امکانات فنی، مدیریتی، علمی، ارتباطی و سرمایه های ایرانیان مقیم خارج از کشور در فرآیند رشد و توسعه داخلی و همچنین گسترش روابط با کشورهای دیگر از جمله اهداف اساسی دبیرخانه شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور است.

بر این اساس دبیرخانه شورای عالی مشکلات دریافتی از ایرانیان مقیم خارج را به دبیرخانه کارگروه ها ارجاع می دهد و دبیرخانه کارگروه ها با بهره گیری از امکانات خود و دیگر اعضای کارگروه، در جهت حل مشکل، موضوع را بررسی نموده و سازوکار لازم را طراحی و پیشنهاد می نمایند. نتیجه جلسات کارگروه ها در جلسات شورای هماهنگی دبیران کارگروه ها متشکل از جانشین محترم رئیس جمهور در شورای عالی، دبیر محترم شورای عالی و دبیران محترم کارگروه های چهارگانه و معاون محترم وزیر دادگستری مطرح و پس از تائید برای تصویب در جلسات شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور ارائه می شود.

لازم به ذکر است طرح تشکیل کارگروه قضائی به ریاست وزیر محترم دادگستری در دستور کار جلسه آتی شورای عالی قرار دارد. به همین منظور فعلاً مسائل قضائی از طریق معاونت بین الملل وزارت دادگستری مورد رسیدگی قرار می گیرد.

اعضاء کارگروه اقتصادی، سرمایه گذاری و بازرگانی

کارگروه متشکل از وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، وزارت بازرگانی، وزارت امور خارجه، وزارت کشور، بانک مرکزی و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران می‌باشد. همچنین بنا به درخواست دبیر کارگروه و تصویب دبیر شورایی عالی امور ایرانیان، وزارت صنایع و معادن، معاونت فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و معاونت فناوری ریاست جمهوری به عنوان اعضای اصلی به عضویت این کارگروه درآمدند.

وظایف کارگروه اقتصادی، سرمایه‌گذاری و بازرگانی

- 1- جلب جذب همکاری‌های ایرانیان و نخبگان ایرانی و نیز سرمایه‌های ایرانیان با اعمال سیاستها و راهکارهای لازم جهت حمایت از صادرات کالا و خدمات فنی مهندسی ایران به بازارهای جهانی و راهکارهای انتقال سرمایه ایرانیان مقیم خارج
- 2- تهیه و تعیین دستور جلسه و اداره کارگروه اقتصادی، سرمایه‌گذاری و بازرگانی
- 3- مطالعه زمینه‌های همکاری اقتصادی ایرانیان در جهت تشویق به سرمایه‌گذاری در داخل کشور و تسهیل امور مربوطه
- 4- اطلاع‌رسانی و ارتباط با سرمایه‌گذاران، صاحبان صنایع و بازرگانان ایرانی مقیم خارج از طریق دبیرخانه و نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران
- 5- برنامه‌ریزی برای بازدید ایرانیان از پروژه‌های عمرانی و اقتصادی و صنعتی کشور جهت علاقمندانی که به صورت فردی و یا گروهی به ایران عزیمت می‌نمایند
- 6- مطالعه روش‌های بهره‌گیری سایر کشورهای از توان اقتصادی اتباع مهاجر خود
- 7- کمک در تشکیل گردهمایی و سمینارهای اقتصادی در خارج و داخل کشور، با حضور ایرانیان و با هماهنگی ارگانهای ذیربط
- 8- تهیه و پیش‌نویس طرح‌های مناسب برای تشویق گسترش فعالیت اقتصادی ایرانیان مقیم خارج جهت ارجاع به مراکز ذیربط در داخل کشور
- 9- همکاری با شوراهای هماهنگی روابط اقتصادی خارجی، وزارت امور خارجه و سایر ارگانهای اقتصادی و ستادهای تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری استانها
- 10- شناسایی بخش‌های دولتی و خصوصی داخل کشور، علاقمند به مشارکت با ایرانیان مقیم خارج و ایجاد ارتباط بین آنان

- 11- اعلام به موقع آگهی سمینارها و گردهمایی های اقتصادی و بازرگانی به ایرانیان خارج از کشور
- 12- استفاده از توانمندیهای ایرانیان در پیشبرد برنامه های اقتصادی کشور
- 13- اطلاع رسانی آخرین قوانین، مقررات و دستورالعمل های مربوط به سرمایه گذاری و مشارکت در امور اقتصادی با ایرانیان
- 14- کمک در حل مشکلات گمرکی ایرانیان در چارچوب وظایف و با کمک ارگانهای مربوطه
- 15- جلب همکاری ایرانیان برای برگزاری نمایشگاه های بازرگانی و صنعتی جهت معرفی توانمندیهای بخشهای صنعتی کشور در سایر کشورهای از طریق فعال کردن ایرانیان مقیم و با همکاری سازمان های ذیربط
- 16- همکاری و هماهنگی با ارگان های عضو شورا در زمینه امور اقتصادی ایرانیان
- 17- انجام کلیه امور مربوط به دبیرخانه شورای عالی در چارچوب وظایف کارگروه
- 18- کمک در حل مشکلات ایرانیان با همیاری ارگانهای مسئول و در چارچوب وظایف کارگروه و قوانین و مقررات وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی ریاست کارگروه اقتصادی، سرمایه گذاری و بازرگانی را برعهده داشته و دبیرخانه این کارگروه در سازمان سرمایه گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران مستقر می باشد.